

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
“ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ”

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**щодо організації виконання самостійної роботи студентами
спеціальності 263 «Цивільна безпека», спеціалізації «Охорона праці»,
які навчаються на кафедрі
“Безпека праці та навколишнього середовища”,
з дисципліни «Державне соціальне страхування від нещасних випадків
на виробництві»**

Харків НТУ “ХПІ” 2021

Методичні вказівки щодо організації виконання самостійної роботи студентами спеціальності 263 «Цивільна безпека», спеціалізації «Охорона праці», які навчаються на кафедрі «Безпека праці та навколишнього середовища», з дисципліни «Державне соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві» /Уклад. О.О. Кузьменко, В.В. Горбенко.– Харків: НТУ «ХПІ», 2021. – 24 с.– Укр.

Укладач: О. О. Кузьменко
В. В. Горбенко

Рецензент В. В. Горбенко

Кафедра «Безпека праці та навколишнього середовища»

Вступ

Самостійна робота – це форма організації індивідуального вивчення студентами навчального матеріалу в поза аудиторний час.

Мета СРС – сприяти формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості молодшої людини, суть якої полягає в уміннях систематизувати, планувати, контролювати й регулювати свою діяльність без допомоги й контролю викладача.

Завданнями СРС можуть бути засвоєння певних знань, умінь, навичок в ході вивчення тем і питань, які не викладались на лекційних та практичних заняттях, закріплення та систематизація набутих знань в ході опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання індивідуального завдання, наприклад, написання реферату на задану тему

Індивідуальні завдання можуть виконувати за бажанням усі студенти з метою розкриття своєї особистості та для професійного розвитку або окремі з них, які пропускали заняття та повинні набрати необхідну кількість балів для отримання загальної оцінки за курсом, що викладається. Успіх самостійної роботи студентів багато в чому залежить від бажання, прагнення, інтересу до роботи, потреби в діяльності, тобто від наявності позитивних мотивів. Велике значення під час самостійної роботи студента мають його спрямованість, психологічна готовність, а також певний рівень бази знань, на який будуть нашаровуватися нові знання.

Основним джерелом теоретичної інформації для студента є конспект лекцій. Це означає, що повнота й адекватність сприйняття цієї інформації студентами залежать від рівня організації лекційних занять та їхнього інформаційно-методичного забезпечення. Вирішальну роль при цьому також відіграє вміння студента працювати на лекції та вести конспект.

Перед лектором стоїть задача сформулювати у студентів мотиваційні установки для вивчення дисципліни, розкрити питання важливості та професійної необхідності отримання знань та умінь, що надаються.

Мета, компетентності і результати вивчення дисципліни
«Державне соціальне страхування від нещасних випадків на
виробництві»

Мета дисципліни – надати студентам теоретичні знання, необхідні для розуміння механізму організації та фінансового забезпечення державного соціального страхування, і практичні навички з організації роботи страхових експертів, розрахунку страхових внесків до фонду та страхових виплат потерпілим від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності.

Соціальний захист є необхідним елементом функціонування будь-якого цивілізованого суспільства, включаючи правові, соціально-економічні і політичні гарантії, що забезпечують умови одержання засобів існування, як для працездатних громадян (за рахунок особистого трудового внеску), так і для соціально вразливих верств населення (за рахунок держави), але не нижче встановленого законом прожиткового мінімуму. Система соціального страхування є важливим і необхідним елементом соціально-економічних відносин сучасної України, право на яке закріплено законодавчо. Зокрема, статтею 46 Конституції України проголошено, що «громадяни мають право на соціальний захист, який включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом». Це право гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, включаючи бюджетні та інші джерела соціального забезпечення; створенням мережі державних, комунальних, приватних закладів для догляду за непрацездатними.

У разі страхування від нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві Закон визначає не тільки завдання відшкодування

матеріальної шкоди потерпілим і членам їх сімей, але й наступні додаткові два завдання:

- проведення профілактичних заходів, спрямованих на усунення шкідливих і небезпечних виробничих факторів, запобігання нещасним випадкам на виробництві, професійним захворюванням та іншим випадкам загрози здоров'ю застрахованих, викликаних умовами праці;
- відновлення здоров'я та працездатності потерпілих на виробництві від нещасних випадків або професійних захворювань.

У процесі вивчення дисципліни «Державне соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві» у студентів формуються наступні компетентності:

- ІК – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, під час практичної діяльності або у процесі навчання, яка передбачає застосування теорій та методів проведення моніторингу, запобігання виникненню аварій, надзвичайних ситуацій, нещасним випадкам (на виробництві) і професійним захворюванням, оцінювання їх можливих наслідків та їх ліквідування.
- ЗК 3 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ФК 1 – Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ цивільного захисту, охорони праці; дотримання основних принципів здійснення цивільного захисту та державної політики з питань охорони праці.
- ФК 5 – Здатність організувати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері цивільного захисту, техногенної, промислової безпеки та охорони праці.
- ФК 6 – Здатність до оцінювання ризиків виникнення та впливу надзвичайних ситуацій на об'єктах суб'єкта господарювання та ризиків у сфері безпеки праці.

- ФК 18 – Здатність до читання та виконання ескізів та креслень, застосування комп'ютерної графіки в сфері професійної діяльності.

Результати навчання: в результаті вивчення дисципліни «Державне соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві» студенти повинні знати сутність соціального страхування від нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві, законодавчі акти, які регулюють відносини у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування; права та обов'язки суб'єктів загальнообов'язкового соціального страхування; систему формування та використання Фонду соціального страхування; види соціальних послуг та страхових виплат, функції страхових експертів тощо і вміти:

- ПРН 2 Володіти культурою мислення, технологією освоєння соціального досвіду на рівні, необхідному для професійної діяльності.

- ПРН 3 Аналізувати суспільні явища й процеси на рівні, необхідному для професійної діяльності, знати нормативно-правові засади забезпечення цивільного захисту, охорони праці, питання нормативного регулювання забезпечення заходів у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки об'єктів і територій.

- ПРН 4 Застосовувати отримані знання правових основ цивільного захисту, охорони праці у практичній діяльності.

- ПРН 5 Розробляти тексти та документи з питань професійної діяльності, спілкуватися українською професійною мовою; читати й розуміти фахову іншомовну літературу, використовуючи її у соціальній і професійній сферах; демонструвати культуру мислення та виявляти навички щодо організації культурного діалогу на рівні, необхідному для професійної діяльності.

- ПРН 8 Передбачати екологічно-збалансовану діяльність, необхідний рівень індивідуальної безпеки та психічного здоров'я у разі виникнення типових небезпечних подій.

- ПРН 10 Розробляти та використовувати технічну документацію, зокрема з використанням сучасних інформаційних технологій.
- ПРН 11 Визначати фізичні, хімічні, біологічні та психофізіологічні шкідливі виробничі чинники та аналізувати безпечність виробничого устаткування.
- ПРН 14 Ідентифікувати небезпеки та можливі їх джерела, оцінювати ймовірність виникнення небезпечних подій та їх наслідки.

Ураховуючи той факт, що в Україні на сучасному етапу розвитку економіки система державного страхування знаходиться на етапі становлення, велике значення має досвід інших цивілізованих країн світу у цьому питанні, зокрема в Фінляндії, Німеччині та Великобританії, які є прикладами трьох різних систем соціального страхування у Європі (соціал-демократичної, консервативної та ліберальної, відповідно). Тому ці питання винесені додатково для самостійного ознайомлення студентами у ході виконання індивідуального завдання (написання реферату).

Виконане індивідуальне завдання надає додаткових 10 балів до загальної оцінки студента.

Об'єм курсу складає 32 годин лекційних занять і 28 годин самостійної роботи студентів.

Структура навчальної дисципліни «Державне соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві» надана у таблиці 1.

Для вивчення студентами пропущеного лекційного матеріалу лектором підготовлений конспект лекцій, який надається студентам у електронному вигляді. Розроблені також методичні вказівки для виконання самостійних завдань, які також надаються студентам у електронному вигляді.

Наприкінці даних методичних вказівок надані джерела інформації, які будуть корисні студентам при опануванні матеріалу.

Таблиця 1. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п.	Види навчальних занять (Л, ЛЗ, ПЗ, СР)	Кількість годин	Назви змістових модулів. Найменування тем та питань кожного заняття. Завдання на самостійну роботу.	Рекомендована література (базова, допоміжна)
1	2	3	4	5
1,2	Л 1, 2	4	Змістовий модуль № 1. Побудова системи соціального страхування в Україні Тема 1. Соціальний захист населення. Вступ. Мета викладання і завдання дисципліни. Предмет і об'єкт вивчення. Соціальна політика. Сутність соціального захисту. Соціальні права, соціальні стандарти. Прожитковий мінімум, споживчий кошик, індекси вартості та якості життя. Межа малозабезпеченості. Види соціального захисту. Соціальне забезпечення, соціальна допомога, соціальні пільги, соціальне страхування (СС). Форми соціальних послуг: матеріальна допомога, соціальне обслуговування.	1, 23-25
3	Л 3	2	Тема 2. Державне регулювання соціального страхування. Страховий ризик. Сутність, принципи та роль соціального страхування. Функції соціального страхування. Мета державного регулювання СС. Фінансовий механізм регулювання СС. Державні цільові фонди – соціальні та економічні. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЗОДСС). Соціальні страхові фонди: пенсійний, на випадок безробіття, з тимчасової втрати працездатності, від нещасних випадків на виробництві.	23-25
4, 5, 6	Л 4-6	6	Тема 3. Іноземний досвід у сфері соціального страхування. Фактори, що впливають на особливості систем СС в різних країнах. Основні етапи в історії розвитку СС в світі: благодійна допомога, індивідуальне страхування, суспільна допомога, обов'язкове соціальне страхування. Моделі соціального страхування Бісмарка та Беверіджа. Класифікація базових моделей соціального захисту Г. Еспінг-Андерсена. Зарубіжний досвід побудови систем соціального страхування від нещасних випадків. Приватні страхові фонди. Диференціація тарифів СС від нещасного випадку на виробництвах в різних країнах. Витрати з	23-25

7	Л 7	2	<p>компенсації наслідків нещасних випадків на виробництві: прямі і непрямі, застраховані і не застраховані тощо. «Теорія айсбергу» та «трикутник нещасних випадків» Х. Хайнриха. Приклади розрахунку втрат від нещасного випадку, від абсентеїзму (невиходів на роботу) та втрат, що пов'язані з плинністю кадрів при високих рівнях травматизму на підприємствах Фінляндії</p> <p>Тема 4. Побудова системи соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійних захворювань в Україні. Етапи реформування системи соціального страхування в Україні. Розробка нової моделі СС. Правове регулювання страхування від нещасних випадків. Історія розробки Законів «Основи законодавства України про ЗОДСС», «Про ЗОДСС від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, що призвели до втрати працездатності», «Про ЗОДСС». Створення Фонду соціального страхування від нещасних випадків. Об'єднання Фондів СС від нещасних випадків та з тимчасової втрати працездатності (ФСС).</p> <p>Самостійна робота. Історія становлення та розвиток соціального страхування. Соціальний захист в розвинутих країнах світу. Базові законодавчі акти в сфері страхування від нещасного випадку на виробництві.</p>	2-7, 23-25
8	Л 8	2	<p>Тема 5. Страхування від нещасного випадку на виробництві: завдання, принципи та особливості. Три головних завдання ФСС. Принципи страхування від нещасного випадку на виробництві. Суб'єкти та об'єкти страхування. Обов'язкове та добровільне страхування. Основні терміни і визначення. Права, обов'язки та відповідальність роботодавця як страхувальника. Права, обов'язки та відповідальність застрахованих осіб.</p>	23-25, інтернет-ресурси
9	Л 9	2	<p>Тема 6. Управління страхуванням від нещасних випадків. Правління Фондом соціального страхування. Виконавча дирекція. Робочі органи виконавчої дирекції. Основні завдання і функції Фонду соціального страхування України та його робочих органів. Права, обов'язки та відповідальність Фонду соціального страхування України. Проведення модульного контролю.</p>	7
10, 11	Л10, 11	4	<p>Змістовий модуль № 2. Практичні аспекти роботи Фонду соціального страхування</p> <p>Тема 7. Доходи бюджету Фонду соціального страхування. Джерела формування доходів бюджету Фонду соціального страхування. Страхові внески. Порядок визначення страхових тарифів. Порядок визначення класу</p>	7
				7-13, 19

12, 13, 14	Л 12- 14	6	<p>професійного ризику. Зміни в законодавстві щодо визначення розміру страхових тарифів з 1999 року. Єдиний соціальний внесок (ЄСВ). Мінімальна та максимальна бази нарахування ЄСВ. Розподіл ЄСВ за видами загальнообов'язкового соціального страхування. Відповідальність платників ЄСВ за порушення. Приклади розрахунку страхових виплат.</p> <p>Тема 8. <u>Відшкодування збитків потерпілим у разі нещасного випадку або професійного захворювання.</u> Страхові виплати на відшкодування шкоди. Визначення ступеня втрати працездатності потерпілим. Тимчасове переведення потерпілого на легшу, нижче оплачувану роботу. Страхові виплати потерпілому під час його професійної реабілітації. Щомісячні страхові виплати. Одноразова допомога. Витрати на медичну та соціальну реабілітацію. Страхові виплати в разі смерті потерпілого. Перелік документів, необхідних для призначення страхових виплат. Перерахування сум щомісячних страхових виплат. Страхові виплати у разі перебування особи, яка їх одержує, в особливих умовах. Відмова у страхових виплатах і наданні соціальних послуг. Припинення страхових виплат і надання соціальних послуг. Приклади розрахунку страхових виплат потерпілим від нещасного випадку на виробництві.</p> <p>Самостійна робота. Обчислення середньої заробітної плати (доходу) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням.</p>	7, 15-17
15	Л15	2	<p>Тема 9. <u>Профілактика нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.</u> Заходи, спрямовані на запобігання нещасним випадкам та усунення загрози здоров'ю працівників. Страхові експерти з охорони праці. Основні завдання та функції служби страхових експертів. Організація роботи страхових експертів. Проведення перевірок стану умов і безпеки праці та профілактичної роботи. Обов'язки страхових експертів з охорони праці.</p>	14
16	Л16	2	<p>Тема 10. <u>Контроль та нагляд у сфері соціального страхування.</u> Державний нагляд у сфері соціального страхування. Центральні органи виконавчої влади, що реалізують державну політику у сферах трудових відносин, соціального захисту населення; з охорони праці; у сфері контролю за додержанням законодавства про соціальне страхування від нещасного випадку.</p>	18
Разом (годин)			32 год	

Види самостійної роботи наведені у таблиці 2.

Таблиця 2. – Види самостійної роботи

№з/п	Назва видів самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу	6
2	Виконання двох розрахункових завдань	4
3	Самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях	10
4	Виконання індивідуального завдання: написання реферату на задану тему	6
5	Інші види самостійної роботи	2
6	Разом	28

Теми рефератів при виконання індивідуального завдання наведені у таблиці 3.

Таблиця 3. – Теми рефератів

№ з/п	Назва індивідуального завдання	Терміни виконання (на якому тижні)
1	Історія становлення та розвиток соціального страхування в Україні.	2-3
2	Соціальний захист в розвинутих країнах світу на прикладі Фінляндії	2-3
3	Соціальний захист в розвинутих країнах світу на прикладі Німеччини	2-3
n	Соціальний захист в розвинутих країнах світу на прикладі вибраної країни (США, Японії, Італії, Англії тощо)	2-3

Завдання для самостійного виконання

1. «Розрахунок розміру внеску до Фонду соціального страхування від нещасних випадків»

Заповнити таблицю 4 та зробити висновок, як змінювався розмір страхових внесків в Україні на протязі років її незалежності (оцініть в доларовому еквіваленті).

Для порівняння різних систем відрахування внесків розрахунки виконати для мінімальної заробітної плати в кожному році (Додаток 1) на підприємстві, яке в залежності від варіанту роботи відноситься до різних класів професійного ризику (КПР) – 15-19. Дані по зарплаті брати за січень.

Таблиця 4. – Розрахунок розміру внеску до Фонду соціального страхування від нещасних випадків

Рік	Розмір мінімальної заробітної плати	Розмір страхового внеску СВ або Єдиного соціального внеску ЄСВ	Процент відрахування страхового внеску до Фонду	Мінімальний розмір страхового внеску до ФСС від нещасних випадків	Курс долару	ЄСВ в доларовому еквіваленті
2008	Додаток 1	Додаток 5	Додаток 2			
2012	«-«	Додаток 5	Додаток 3			
2016	«-«	Додаток 5	Додаток 5			
2018	«-«	Додаток 5	Додаток 5			
2019	«-«	Додаток 5	Додаток 5			
2021	«-«	Додаток 5	Додаток 5			

Додаток 1

Мінімальна заробітна плата в Україні з 2000 по 2019 роки

Період	Зарплата
з 01.04.2007	420,00 грн.
з 01.01.2008	515,00 грн.
з 01.01.2011	941,00 грн.
з 01.01.2012	1073,00 грн.
з 01.01.2015	1218,00 грн.
з 01.01.2016	1378,00 грн
з 01.01.2017	3200,00 грн
з 01.01.2018	3723,00 грн
з 01.01.2019	4173,00 грн.
з 01.01.2020	4723,00 грн.
з 01.01. 2021	6000,00 грн

Додаток 2

Розмір страхового внеску СТкл в залежності від класу професійного ризику згідно Закону «Про Державний бюджет України на 2008 рік...»

Клас ризику	%*	Клас ризику	%	Клас ризику	%	Клас ризику	%	Клас ризику	%	Клас ризику	%
1	0,66	13	0,83	25	1,23	37	1,77	49	2,18	61	3,66
2	0,67	14	0,85	26	1,29	38	1,86	50	2,35	62	3,8
3	0,68	15	0,9	27	1,35	39	1,87	51	2,37	63	4,09
4	0,69	16	0,94	28	1,41	40	1,89	52	2,42	64	4,13
5	0,7	17	0,96	29	1,48	41	1,9	53	2,44	65	6,05
6	0,72	18	1,03	30	1,50	42	1,93	54	2,47	66	6,62
7	0,75	19	1,06	31	1,51	43	1,95	55	2,56	67	13,6
8	0,76	20	1,07	32	1,55	44	2,0	56	2,64		
9	0,76	21	1,08	33	1,56	45	2,01	57	2,91		
10	0,78	22	1,09	34	1,67	46	2,09	58	2,92		
11	0,8	23	1,16	35	1,68	47	2,14	59	3,0		
12	0,82	24	1,20	36	1,76	48	2,16	60	3,38		

Додаток 3

Розподіл Єдиного соціального внеску між різними державними Фондами страхування у 2011 році в залежності від класу ризику підприємства

Клас професійного ризику виробництва	Фонд пенсійний	Фонд страхування на випадок безробіття	Фонд страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності	Фонд страхування від нещасного випадку
15	89,7997	4,0541	3,7838	2,4324
16	89,6328	4,0497	3,7797	2,5378
17	89,5844	4,0475	3,7777	2,5904
18	89,4156	4,0399	3,7705	2,774
19	89,3434	4,0366	3,7675	2,8525

Додаток 4

Класи професійного ризику, види діяльності та ставки єдиного внеску за класами ризику з 2012 року.

Клас ризику та ставка єдиного внеску	Вид виробництва
<u>15</u> (37,00%)	Виробництво продуктів нафтоперероблення.
<u>16</u> (37,04%)	Організація будівництва будівель.
<u>17</u> (37,06%)	Виробництво текстильних виробів, одягу, та аксесуарів, виробів з хутра, дублення шкір, вичинка/фарбування хутра, дорожніх виробів, сумок, виробів із шкіри та інших матеріалів, взуття, біжутерії тощо
<u>18</u> (37,13%)	Добування сирової нафти. Допоміжні послуги у сфері добування нафти чи природного газу.
<u>19</u> (37,16%)	Авіаційний транспорт та його обслуговування.

Порівняльна таблиця страхових внесків

Термін	Схема сплати страхових внесків СВ з урахуванням оплати праці ОП	Розподіл страхових внесків до Фонду страхування від нещасних випадків
До 01.01. 2011 р.	$СВ = ОП * СТ_{кл} / 100$ СВ залежав від класу ризику (КПР) (0,66-13.6 %);	СВ
2011 – 2014 р.р.	ЄСВ визначався у залежності від виду платника та КПР: 36,76-49,7 % від ОП Бюджетні організації – 36,6%; на винагороду за цивільно-правовим договором – 34,7 %	Пропорції розподілу за видами страхування ЄСВ залежали від класу ризику підприємства 0,66-13,6 % (Додаток 3 для 2011 року)
2016 р.	ЄСВ = 22 %;	6,5 %
2018 р.	ЄСВ = 22 %.	9,1472 %
2019 р.	ЄСВ = 22 %.	9,3759 %
2021 р.	ЄСВ = 22 %.	9,5727 %

2 «Розрахунок страхових виплат та одноразової допомоги»

При виконання другого розрахункового завдання треба урахувати, що розмір страхових виплат визначається множенням середньої заробітної плати на відсоток втрати працездатності в долях одиниці, а розмір одноразової допомоги – множенням середньої заробітної плати на відсоток втрати працездатності у відсотках.

Варіанти завдань:

1. Визначити страхову виплату та розмір одноразової допомоги потерпілому від нещасного випадку на виробництві, якщо медико-соціальною експертною комісією (МСЕК) встановлено стійку втрату професійної працездатності 25 %, а середня заробітна плата перед настанням страхового випадку складала 6000 грн.

2. Визначити страхову виплату та розмір одноразової допомоги потерпілому від нещасного випадку на виробництві, якщо МСЕК встановлено стійку втрату професійної працездатності 40 %, а середня заробітна плата перед настанням страхового випадку складала 12000 грн.

3. Визначити страхову виплату та розмір одноразової допомоги потерпілому від нещасного випадку на виробництві, якщо МСЕК встановлено стійку втрату професійної працездатності 35 %, а середня заробітна плата перед настанням страхового випадку складала 8000 грн.

4. Визначити страхову виплату та розмір одноразової допомоги потерпілому від нещасного випадку на виробництві, якщо медико-соціальною експертною комісією встановлено стійку втрату професійної працездатності 60 %, а середня заробітна плата перед настанням страхового випадку складала 6600 грн.

5. Визначити страхову виплату та розмір одноразової допомоги потерпілому від нещасного випадку на виробництві, якщо МСЕК встановлено стійку втрату професійної працездатності 45 %, а середня заробітна плата перед настанням страхового випадку складала 7000 грн.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Дисципліна «Державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві» вивчається шляхом розкриття сутності теми на лекціях та під час самостійної роботи. По закінченню кожного модулю проводиться перевірка засвоєного матеріалу шляхом відповідей на тестові запитання.

Під час лекцій використовується:

- пояснювально-ілюстративний метод, коли студенти одержують знання з законодавчих документів, учбової або методичної літератури, сприймаючи і осмислюючи надані положення, визначення факти, висновки;
- репродуктивний метод (репродукція – відтворення), коли розглядаються певні ситуації і виконуються відповідні різноманітні завдання за інструкціями, приписаннями, правилами згідно приведеним зразкам для аналогічних ситуацій, що дозволяє сформувати знання, навички і вміння у студентів, а також опанувати основні розумові операції (аналіз, синтез, узагальнення, перенос, класифікацію).
- дослідницький метод, коли проводиться порівняльний аналіз законодавчих документів в різних редакціях, спостерігаються відмінності і робляться самостійні висновки щодо змін в політиці держави у сфері соціального страхування від нещасних випадків на виробництві.

Під час самостійного виконання реферату студенти опановують матеріал, який не викладається на лекціях, виконуючи пошук джерел необхідної інформації і обґрунтовуючи зроблені висновки.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль реалізується у формі опитування на лекціях, проведення контрольних робіт по матеріалам 1-го та 2-го модулів, виконання письмових завдань і індивідуального завдання (реферат) тощо.

Контроль складової робочої програми, яка освоюється під час самостійної роботи студента, проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів, письмових завдань, тестування за змістовними модулями;
- з індивідуального завдання – оцінюючи виступ студентів по темі реферату на протязі семестру згідно встановленого викладачем порядку.

Семестровий контроль проводиться у формі диференційованого заліку відповідно до навчального плану в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою та у терміни, встановлені навчальним планом.

Результати поточного контролю (поточна успішність) можуть враховуватись як допоміжна інформація для виставлення підсумкової оцінки з даної дисципліни.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ, ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА УМІНЬ (НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS)

Розподіл балів відповідно до тем змістовних модулів надано в таблиці 5, розподіл балів для оцінювання успішності навчання студентів – в таблиці 6, а шкала оцінювання знань – в таблиці 7.

Таблиця 5. – Розподіл балів відповідно до тем змістовних модулів

Поточне тестування											Рефе- рат	Загальна сума балів	
Змістовний модуль 1						Змістовний модуль2				20			
Відвідування лекцій			Модульна контрольна 1			Відвідування лекцій, письмові завдання		Модульна контрольна 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	20		T7	T8	T9	T10	10	100
4	2	6	2	2	2			14	14	2	2		

T 1, T 2, ...T 10 – номери тем змістовних модулів.

Таблиця 6. – Розподіл балів для оцінювання успішності студента

Відвідування лекцій	Контрольні роботи	Письмові завдання	Індивідуальні завдання (РЕ)	Сума
32	40	18	10	100

Таблиця 7. Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 ... 100	A	відмінно
82 ... 89	B	добре
74 ... 81	C	
64 ... 73	D	
60 ... 63	E	задовільно
35 ... 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 ... 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Складовими частинами комплексу навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни «Державне соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві» є навчальний контент (конспект лекцій, що надається студентам), методичні вказівки щодо виконання письмових завдань, завдання для самостійної роботи, питання тестів двох модульних контрольних для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь студентів та інші методичні матеріали, які є в наявності.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» зі змінами, затвердженими Постановою Кабінету Міністрів України №347 від 10 травня 2018 р. інформація про навчально-

методичне забезпечення навчальної дисципліни «Державне соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві», робоча програма та силабус розміщені на офіційному сайті кафедри «Безпека праці та навколишнього середовища» – <http://web.kpi.kharkov.ua/safetyofliving>

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА**

Базова література

1	Конституція України, прийнята 28.06.1996р.
2	Закон України про охорону праці № 229-IV (229-15) від 21.11.2002 р.; редакція від 15.07.2021 р. № 1667-IX.
3	Концепція соціального забезпечення населення України, схвалена Постановою Верховної Ради України № 3758-XII від 21.12.1993 р.
4	Закон України «Основи законодавства України про загальнообов’язкове державне соціальне страхування» № 16/98-ВР від 14.01.1998 р.; редакція від 15.07.2021 р. № 1667-IX.
5	Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності” №1105-XIV від 23.09.1999 р.
6	Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов’язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці» № 77-VIII від 28.12.2014 р.
7	Закон України «Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування» № 1105-14 в редакції від 15.07.2021 р. № 1667-IX.
8	Закон України “Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування” від 08.07.2010 р. №2464-VI (2464-17); редакція від 10.06.2021.

9	Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році» № 909-19 від 24.12.2015 р.
10	Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення про рух коштів єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» № 54 від 12.02.2016.
11	Закон України «Про страхові тарифи на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» № 2272-III від 22.02.2001 р.
12	Постанова КМУ «Про затвердження пропорцій розподілу єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» № 675 від 26.11.2014 р.; редакція від 01.01.2020, підстава 655-2019-п.
13	Додаток до постанови КМУ № 675 від 26 листопада 2014 р. «Пропорції розподілу єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» № 85 від 18.02.2016 р.
14	Постанова Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України «Положення про службу страхових експертів з охорони праці, профілактики нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань» від 20.12.2011 № 63.
15	Постанова правління Фонду соціального страхування «Про затвердження Порядку призначення, перерахування та проведення страхових виплат» від 19.07.2018, № 11. Із змінами, внесеними згідно з Постановою Фонду соціального страхування № 7 від 25.02.2021.
16	Постанова Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України «Про затвердження Порядку призначення, перерахування та проведення страхових виплат» за N 715/13982 від 22.06.2007 р.; редакція від 11.12.2014 р., № 19.

17	Постанова КМУ «Порядок здійснення державного нагляду у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» від 26 листопада 2003 р. №1845 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 234 від 01.03.2006 р.; № 968 від 07.09.2011 р.; № 874 від 21.10.2015 р. та № 950 від 14.12.2016 р.
----	--

Допоміжна література

18	Постанова КМУ “Порядок обчислення середньої заробітної плати (доходу) для розрахунку виплат за загальнообов’язковим державним соціальним страхуванням” №1266 від 26.09.2001 р.; редакція від 04.07.2015р.
19	Закон України «Про пенсійне забезпечення» N 1931-XII (1931-12) від 06.12.91, редакція від 01.01.2016 р. № 1788-12.
20	Закон України «Про оплату праці» № 108-95-ВР від 24.03.1995; редакція від 26.11.2016р.
21	Мальований М. І. Соціальне страхування: Навчальний підручник [для студ. вищ. навч. зал.] / М. І.Мальований, П. К. Бечко, В. П. Бечко – Умань: Видавець «Сочінський», 2011. – 476 с.
22	Кропельницька С. О., Солоджук Т. В. Соціальне страхування: навч. посіб. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 336 с.
23	Внукова Н. М , Кузьминчук Н. В. Соціальне страхування: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2009. – 350 с.
24	Наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці» від 26.01.2005 № 15, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 15.02.2005 за № 231/10511.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

(перелік інформаційних ресурсів)

Електронний ресурс, доступ:

<http://sites.kpi.kharkov.ua/SafetyOfLiving/Htm/Metrazr.htm>

Навчальне видання

Методичні вказівки щодо організації виконання самостійної роботи студентами спеціальності 263 «Цивільна безпека», спеціалізації «Охорона праці», які навчаються на кафедрі “Безпека праці та навколишнього середовища”, з дисципліни «Державне соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві»

Укладачі: КУЗЬМЕНКО Олена Олексіївна
ГОРБЕНКО Вероніка Володимирівна

Відповідальний за випуск проф. Березуцький В. В.
Роботу до видання рекомендував
В авторській редакції

План , поз.

Підп. до друку . Формат 60x84 1/12. Папір офсет.

Друк – різнографія. Гарнітура Times NewRoman. Ум. друк. арк.

Наклад прим. Зам. №_____. Ціна договірна.

Видавничий центр НТУ «ХП».

Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 5478 від 21.08.2017 р.

61002, Харків, вул. Кирпичова, 2

Виготовлювач : ФОП Панов А. М.

Свідоцтво серії ДК № 4847 від 06.02.2015 р.

М. Харків, вул. Жон Мироносиць, 10, оф. 6

Тел. +38(057)714-06-74, +38(050)976-32-87

copy@vlavke.com